

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 19 kwietnia 2024 r.

Poz. 4068

UCHWAŁA NR 9/428/2024

KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W POZNANIU

z dnia 10 kwietnia 2024 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu:

stwierdza nieważność

uchwały Nr 284/1291/24 Zarządu Powiatu Kościańskiego z dnia 18 marca 2024 r. w sprawie zmian budżetu powiatu kościańskiego na rok 2024 oraz częściowego rozdysponowania rezerw, w zakresie rozdysponowania rezerwy ogólnej (dz. 758, rozdział 75818, § 4810) z przeznaczeniem jej na wydatek w dziale 851, rozdziale 85195 § 4300 w kwocie 50.000,00 zł, z powodu sprzeczności z przepisami wskazanymi w uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Przedmiotowa uchwała doręczona została tutejszej Izbie w dniu 20 marca 2024 r. Zarząd Powiatu Kościańskiego powołując się na art. 222 ust. 4, art. 257 pkt 3 ustawy o finansach publicznych oraz § 14 pkt 2 i § 15 uchwały Nr LIX/546/23 Rady Powiatu Kościańskiego z dnia 20.12.2023 r. podjął uchwałę w sprawie zmian budżetu powiatu kościańskiego na rok 2024 oraz częściowego rozdysponowania rezerw.

Na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 79 ust. 5 ustawy o samorządzie powiatowym, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu zawiadomiła Przedstawicieli Powiatu o wszczętym postępowaniu nadzorczym w odniesieniu do badanej uchwały, wyznaczając termin jej rozpatrzenia na dzień 10 kwietnia 2024 r.

W związku ze wszczętym postępowaniem nadzorczym, Zarząd Powiatu Kościańskiego odnośnie częściowego rozdysponowania rezerw złożył następujące wyjaśnienia:

"Przedmiotowa uchwała w stosunku do której podnoszony jest zarzut braku podstawy prawnej do planowania wydatku uchwalona została przez tut. Zarząd w oparciu o istniejące aczkolwiek niekompletne przepisy prawa, które z jednej strony nakładają na starostę, zgodnie z art. 11 ustawy o cmentarzach i chowaniu, obowiązek powołania do stwierdzenia zgonu osoby, która zmarła, a która nie leczyła się lub gdy lekarz który ją leczył nie jest dostępny, lekarza który dokona oględzin zwłok, a z drugiej strony omijają zasadniczą w tej materii kwestię, a mianowicie wskazania organu zobowiązanego do finansowania powyższych usług świadczonych przez powołanego przez starostę lekarza.

Zdaniem tut. Zarządu brak jednoznacznego stanowiska ustawodawcy w przedmiocie powyższego finansowania nie zwalnia starostę z obowiązku zapłaty za wykonaną pracę przez powołanego przez siebie lekarza.

Trudno z obowiązujących przepisów wnioskować, by starosta powołany był jedynie do wyznaczania lekarza do dokonania określonych czynności nakładając zaś z drugiej strony obowiązek zapłaty za te czynności na Skarb Państwa.

Brak jednoznacznego stanowiska ustawodawcy w obowiązujących przepisach w przedmiocie wskazania organu zobowiązanego do ponoszenia powyższych kosztów nie wyklucza, zdaniem Zarządu Powiatu Kościańskiego, podobnie jak i Ministra Zdrowia wyrażonego w piśmie z dnia 4 lipca 2019 roku, stosowania ogólnych zasad finansowania przez starostę nałożonych przez ustawę na niego czynności.

Nie bez znaczenia, dla meritum i rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, ma również i ta istotna jak się wydaje okoliczność, na którą należy również zwrócić uwagę, a mianowicie naszym zdaniem trudno, nawet wówczas gdy sytuacja finansowania określonych czynności nie do końca jest jasna i klarowna, pozostawić bez podjęcia określonych niezbędnych czynności, w sytuacji ujawnienia zwłok ludzkich wobec których brak jest jakiegokolwiek danych i wiedzy na temat ich pochodzenia i okoliczności zgonu.

Brak uregulowania przez ustawodawcę zagadnień finansowania za usługi lekarza powołanego zgodnie z ustawą o cmentarzach i chowaniu do dokonania oględzin zwłok, nie zwalnia starostę z podjęcia działań do podjęcia których zobowiązany został na podstawie przepisów ustawowych.

Reasumując powyższe, Zarząd Powiatu Kościańskiego stoi na stanowisku, że w świetle niekompletnych przepisów regulujących ponoszenie kosztów usługi lekarskiej o której mowa powyżej stwierdzanym, że starosta ma obowiązek ich ponoszenia, dlatego ich ujęcie w uchwale budżetowej jest nie tylko zasadne, ale i konieczne.

Inną nie rozstrzyganą w niniejszych wyjaśnieniach jest sprawa czy starosta ponosząc powyższe koszty nie ma obowiązku o ich zwrot wystąpienia do skarbu Państwa z odrębnym żądaniem".

Rozpatrując sprawę uchwały na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2024 r. Kolegium Izby ustaliło i zważyło, co następuje.

Badaną uchwałą Zarząd Powiatu Kościańskiego dokonał częściowego rozdysponowania rezerw budżetu oraz wprowadził zmiany planowanych wydatków budżetu z tytułu przeniesień pomiędzy rozdziałami i paragrafami klasyfikacji budżetowej.

Analiza załącznika Nr 1 do przedmiotowej uchwały pn. „Zmiany planowanych wydatków w budżecie powiatu kościańskiego na rok 2024” wykazała, że dokonano m.in. częściowego rozdysponowania rezerwy ogólnej na kwotę 65.000,00 zł. Środki z rezerwy, rozdysponowano na wydatki w:

– dziale 750 – „Administracja publiczne”, rozdziale 75019 – „Rady powiatów” w kwocie 15.000,00 zł, natomiast z uzasadnienia wynika, że kwota stanowi zabezpieczenie środków na pokrycie kosztów organizacji uroczystej sesji Rady Powiatu z okazji jubileuszu 25-lecia samorządu powiatowego,

– dziale 851 – „Ochrona zdrowia”, rozdziale 85195 – „Pozostała działalność” w § 4300 – "Zakup usług pozostałych" w wysokości 50.000,00 zł. Z uzasadnienia wynika, że kwotę tę przeznacza się na zwiększenie planu wydatków o środki niezbędne do realizacji usług stwierdzenia zgonu i jego przyczyny oraz wystawiania karty zgonu osobie zmarłej na terenie Powiatu Kościańskiego. Zgodnie z art. 11 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych w sytuacji, kiedy osoba zmarła nie leczyła się lub gdy lekarz, który ją leczył, nie jest dostępny, stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin dokonanych przez lekarza powołanego do tej czynności przez odpowiednie władze (starostę powiatu lub prezydenta miasta).

Stosownie do art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Z kolei, zgodnie z art. 216 ww. ustawy wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności na:

- 1) zadania własne jednostek samorządu terytorialnego,
- 2) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego.

Przepis ten wskazuje na ściśle powiązanie wydatku budżetowego z finansowaniem zadania publicznego, które zostało określone w odrębnym przepisie. Legalność wydatku budżetowego należy zatem ocenić w kontekście zadań jednostki samorządu terytorialnego określonych przepisami prawa.

Stosownie do art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2023 r. poz. 887, z późn. zm.) zgon i jego przyczyna powinny być ustalone przez: lekarza

leczącego chorego w ostatniej chorobie albo kierownika zespołu ratownictwa medycznego, jeżeli zgon nastąpił w trakcie akcji medycznej. W razie niemożności dopełnienia przepisu ust. 1, stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza lub w razie jego braku przez inną osobę powołaną do tej czynności przez właściwego starostę przy czym koszty tych oględzin i wystawionego świadectwa nie mogą obciążać rodziny zmarłego.

Zasady pokrywania kosztów stwierdzania zgonu określa § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 sierpnia 1961 r. w sprawie stwierdzania zgonu i jego przyczyny (Dz. U. z 1961 r. Nr 39, poz. 202). Przepis ten stanowi, że wydatki związane z wypłatą wynagrodzeń za ustalenie tożsamości zwłok, dokonanie oględzin, przeprowadzenie wywiadu, zapoznanie się z dokumentacją lekarską, wystawienie karty zgonu oraz wydatki związane ze zwrotem kosztów przejazdu pokrywają właściwe do spraw zdrowia i opieki społecznej organy prezydów powiatowych (miejskich w miastach stanowiących powiaty miejskie, dzielnicowych w miastach wyłączonych z województw) rad narodowych.

Kolegium Izby stwierdziło, że przytoczone wyżej przepisy nie mogą znaleźć zastosowania, bowiem przepisy rozporządzenia z 1961 r. odnoszą się do powiatów, które w ówczesnych strukturach podziału administracyjnego państwa, stanowiły administrację rządową.

W ocenie Kolegium Izby, w aktualnym stanie prawnym brak jest podstawy prawnej do ujęcia w budżetach powiatów wydatków na świadczenia usług lekarza „koronera”. W ramach gospodarki finansowej organom jednostek samorządu terytorialnego wolno czynić tylko to, na co pozwalają przepisy prawa. Zasada ta jest akcentowana zarówno w orzecznictwie sądowym, jak i orzecznictwie regionalnych izb obrachunkowych.

Wskazać ponadto należy, że zgodnie z art. 216 ust. 1 Konstytucji RP, gromadzenie i wydatkowanie środków publicznych odbywa się według zasad ustalonych ustawowo.

W zakresie trybu finansowania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań związanych ze stwierdzaniem i dokumentowaniem zgonów przez koronera, brak jest odpowiednich regulacji prawnych.

W związku z powyższym Kolegium stwierdziło nieważność dotyczącą rozdysponowania rezerwy ogólnej w kwocie 50.000,00 zł (dz. 758, rozdz. 75818, § 4810) i przeznaczenia jej na wydatek w dziale 851, rozdziale 85195, § 4300.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu
/-/ Grażyna Wróblewska

Pouczenie: Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.